

Voorzitter

citeer – “wel creatief en voortvarend maar zelden deskundig. De jeugd kan niet bogen op ervaring. Om in de Eerste Kamer te komen moest je gevraagd worden door het partijbestuur of het fractiebestuur. Je hulp werd verlangd.”

De Eerste Kamer was naar zijn woorden een soort van “ark van Noach, bestaande uit zorgvuldig bijeengebracht politieke veteranen en coryfeeën. Vaak voor elk specialisme twee personen.” Ik veroorloof me daarbij aan te tekenen dat hij met die karakteristiek wel aangaf, altijd tot een zeer grote fractie te hebben behoord.

Hij noemde het “niet voor niets dat het lidmaatschap van de Eerste Kamer een eervolle nevenfunctie moet zijn. Je moest elders werk hebben en in de samenleving staan als het ware. Dat is een van de waarborgen voor het kunnen afwegen van dingen tegenover de praktijk van alle dag.” Wel achtte Thurlings een goede balans tussen oud en jong heel waardevol, maar hij zag de verjonging die zich in het begin van de jaren tachtig aftekende, niet als een wezenlijke bijdrage aan het bezinnen en nabeschouwen, dat tot de taak van de Eerste Kamer behoort. Misschien is dat ook de verklaring voor het feit dat hij zichzelf in de eerste jaren van zijn lidmaatschap – hij was toen bijna veertig – nog niet zo thuis voelde in dit huis.

In een andere interessante beschouwing over het werk van de Eerste Kamer noemde hij haar “eigenlijk een slapende corrector. Als je er niets van merkt, dan is alles in orde. Maar als Kamerlid moet je wel onmiddellijk klaarstaan als er iets niet klopt.” “De Eerste Kamer”, zo is ook uit zijn mond opgetekend, “is een laatste veiligheid. Een wetsontwerp kan door amendering in de Tweede Kamer zo uit zijn voegen raken, dat het daar ten onrechte passeert.”

Deze opvattingen werkte hij op gedegen wijze uit in zijn bijdrage aan het gedenkboek van de Kamer bij haar 175-jarig bestaan. Aan zijn ook in historisch opzicht gedegen beschouwing gaf hij de titel mee “De Eerste Kamer der Staten-Generaal. Macht, gezag en invloed. Bespiegelingen van een oud-Voorzitter”. Nog meer zeggend was de ondertitel: “Over schijn en wezen in en rond het Nederlands parlement”.

Hij stond daarin pal voor het voortbestaan van de Eerste Kamer, maar wel in wijze zelfbeperking. Hij legde ook een verband tussen de sfeer in de Kamer en de schoonheid in het gebouw. Met verholen trots verwees hij naar het kleine ambtelijke apparaat van de Kamer. Hoezeer hij die ambtelijke ondersteuning waardeerde, bleek uit zijn bereidheid, een bijdrage te leveren aan het liber amicorum dat de griffier Adriaan Sprey bij zijn vertrek werd aangeboden. Daarin belichtte hij de relatie tussen hem en Sprey onder de titel: “Over de Griffier en de Voorzitter”. Let op de volgorde.

Het lidmaatschap van Thurlings van deze Kamer markeert zowel aan het begin als aan het eind een periode uit de geschiedenis van de Eerste Kamer. Bij zijn komst in 1956 werd het aantal leden van de Kamer uitgebreid van 50 naar 75 en op zijn afscheid in 1983 volgde de in haar geheel voor vier jaren gekozen Kamer.

In die periode heeft hij, vooral door zijn binnemelk voorzitterschap, een stempel op de Kamer en haar werkwijze gedrukt. Persoonlijk bewaar ik daaraan nog herinneringen uit de periode dat ik voor het eerst, in 1981 en 1982, zitting in deze Kamer mocht hebben.

Een wijze en binnemelk representant van de christen-democratische politiek is heengegaan en ruste in vrede.

Ik verzoek u enkele ogenblikken stilte in acht te nemen.

De aanwezigen nemen staande enkele ogenblikken stilte in acht.

De **voorzitter**: Ingekomen zijn twee beschikkingen van de voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, te weten:

- een houdende aanwijzing van de heer A. Postma tot lid van de OVSE-Assemblee;
- een houdende aanwijzing van de heer E.M.H. Hirsch Ballin tot plaatsvervangend lid van de Noord-Atlantische Assemblee.

Deze beschikkingen liggen op de griffie ter inzage. Ik stel voor, deze beschikkingen voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Aangezien voor verschillende verdragen die ter stilzwijgende goedkeuring zijn

voorgelegd en voor algemene maatregelen van bestuur die zijn voorgehangen en gedrukt onder de nummers 25449, 25462, 25463, 25475, 25502, 25503, 25504, 25505 en 25513, R1596, de termijn is verstreken, stel ik vast dat deze Kamer aan uitdrukkelijke goedkeuring van deze verdragen respectievelijk algemene maatregelen van bestuur geen behoefte heeft.

Aan de orde is:

- **de benoeming van een plaatsvervangend griffier (gedrukt stuk Eerste Kamer, 1997-1998, nr. 10).**

De **voorzitter**: Ik benoem tot leden van het stembureau de leden Baarda (voorzitter), De Beer en Zijlstra en verzoek hun met hun werkzaamheden te beginnen.

Ik geef het woord aan de heer Baarda.

De heer **Baarda**, voorzitter van het stembureau: Voorzitter! Er zijn 57 geldige stemmen uitgebracht, waarvan 56 op mevrouw Heijnis en 1 blanco.

De **voorzitter**: Ik stel vast, dat mevrouw G.E. Heijnis de volstreekte meerderheid van stemmen op zich heeft verenigd en dat zij daarmee is benoemd tot plaatsvervangend griffier van deze Kamer.

Ik dank de leden van het stembureau en zijn voorzitter voor de verrichte werkzaamheden.

Aan de orde is:

- **de beëdiging van een plaatsvervangend griffier van de Eerste Kamer.**

De **voorzitter**: Mevrouw Heijnis is in het gebouw der Kamer aanwezig teneinde de voorgeschreven verklaring en beloften af te leggen.

Ik verzoek de griffier haar binnen te leiden.

Nadat mevrouw Heijnis door de griffier is binnengeleid, legt zij in handen van de voorzitter de voorgeschreven verklaring en beloften af.

De **voorzitter**: Ik wens u geluk met de aanvaarding van uw functie.